

Budgetforslag for Ældre- og Aktivitetsudvalget

Budgethæfte til udvalgsmøde den 30. april 2019

VIBORG
KOMMUNE

Indhold

<u>1.</u>	<u>Indledning</u>	3
1.1	<u>Formålet med budgethæftet</u>	3
1.2	<u>Temaer i årets budgetlægning</u>	3
1.3	<u>Hvad indeholder budgethæftet?</u>	3
<u>2.</u>	<u>Spilleregler for budgetlægningen</u>	4
2.1	<u>Drift</u>	4
2.2	<u>Anlæg</u>	4
<u>3.</u>	<u>Budgetrammer</u>	5
<u>4.</u>	<u>Forslag til driftsbudget</u>	6
4.1	<u>Udfordringer</u>	7
4.2	<u>Driftsønsker</u>	9
4.3	<u>Finansiering</u>	10
<u>5.</u>	<u>Budgetforudsætninger i driftsbudgettet</u>	11
5.1	<u>Aktiviteter</u>	11
5.2	<u>Øvrige budgetforudsætninger</u>	11
<u>6.</u>	<u>Forslag til anlægsbudget</u>	12
6.1	<u>Teknisk tilretning af anlægsbudgettet</u>	12
6.2	<u>Nye anlægsønsker inkl. finansiering</u>	13
6.3	<u>Afledt drift af anlægsprojekter</u>	14

1. Indledning

1.1 Formålet med budgethæftet

Formålet med budgethæftet er at skabe et samlet overblik over udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget. Formålet er desuden at lave et let genkendeligt materiale, der gør det let at læse budgetforslagene på tværs af udvalg. Ved brug af hæftet får borgere, politikere og embedsmænd den samme indgang til indholdet af budgetforslaget, hvorfor man kan drøfte tal og beskrivelser på samme grundlag.

1.2 Temaer i årets budgetlægning

Et af hovedtemaerne i årets budgetlægning er at skabe budgetbalance på Omsorgsområdet.

Endnu et tema er udbygningen af det nære sundhedsvæsen. Her ses fortsat en landsdækkende stigning i behovet for hjemmesygepleje og sygeplejeartikler samt større krav til kompetencer, bemanning over døgnet samt en stigende kompleksitet med øget behov for koordinering.

Omsorgsområdets sværeste opgave er at finde tilstrækkelige ressourcer til at kunne vedblive med at understøtte ”et langt, værdigt og aktivt liv”.

Et tredje tema er at tilpasse pleje- og ældreboligkapaciteten i Viborg Kommune. I demografimodellen, som Viborg Kommune anvender, indgår plejeboliger ikke. Det betyder, at den økonomiske ramme til plejeboliger ikke automatisk øges i takt med den demografiske udvikling og udbygningen af plejeboligkapaciteten.

1.3 Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet er til møde i Ældre- og Aktivitetsudvalget den 30. april 2019.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Håndtering af fremtidige budgetudfordringer og driftsønsker samt finansiering heraf.

Siden udvalget sidst blev forelagt budgethæftet, er det suppleret med følgende nye oplysninger:

- Udfordring vedrørende kapacitetsudvidelse på plejeboligområdet (tema)
- Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen (udfordring)
- I budgethæftet ses bl.a. direktionens oplæg til et foreløbigt anlægsbasisbudget på baggrund af en aktuel gennemgang af tidsforløbet i anlægsprojekterne.

I de kommende budgethæfter kan man se historikken, så det ses, hvornår udvalget sidst behandlede de forskellige emner.

2. Spilleregler for budgetlægningen

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 23. januar 2019 (sag nr. 1) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1 Drift

Udvalgene udarbejder budgetforslag inden for de udmeldte rammer, der er beregnet ud fra de principper, som er godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Demografi på ældre-, dagtilbuds- og skoleområdet er udpeget som en særlig budgetudfordring, som byrådet skal finde finansiering til i budgetlægningen. Øvrige budgetudfordringer skal det enkelte fagudvalg selv finansiere inden for eget budget.

Der skal i 2020 findes reduktioner for en halv procent, samt reduktioner i forbindelse med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. I alt svarende til 35,2 mio. kr. Opgaven med at finde disse reduktioner er forankret i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Som udgangspunkt skal det enkelte fagudvalg derfor ikke selv indregne reduktionsforslag i sit budgetforslag. Hvis et fagudvalg selv finder reduktioner i budgetlægningen, vil gevinsterne herved tilfalde udvalgsområdet og kunne finansiere evt. udfordringer eller driftsønsker.

Udvalgenes servicerammer er derfor ikke reduceret i 2020. Reduktionen på 35,2 mio. kr. ligger foreløbigt under Økonomi- og Erhvervsudvalget som en ikke-udmøntet pulje. Udvalgenes servicerammer er reduceret med en halv procent årligt fra 2021 til 2023, jf. byrådets effektiviseringsstrategi.

2.2 Anlæg

Økonomi- og Erhvervsudvalget har vedtaget følgende spilleregler for anlæg:

1. Udvalgene kan foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår.

2. Nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede ved bortfald, reduktion eller udskydelse af eksisterende anlægsprojekter. Projekter kan ikke fremrykkes til 2019 for at finde finansiering, idet den statslige ramme også er under pres i 2019.
3. Det er muligt at udskyde anlægsprojekter til 2024 for at finde fuld finansiering af nye anlægsønsker.

De restriktive krav skyldes, at der allerede er vedtaget et stort anlægsprogram som overstiger den forventede ramme, som staten fastsætter.

Eksempel 1: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske		10.000		
Finansiering				
Eksisterende projekt		-10.000	10.000	0
I alt	0	0	10.000	0

Eksempel 2: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024
Nye ønsker					
Nyt anlægsønske		10.000			
Finansiering					
Eksisterende projekt		-10.000			10.000
I alt	0	0	0	0	10.000

3. Budgetrammer

Nedenfor ses de økonomiske rammer, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Budgetrammer (i 1.000 kr. og 2020-prisniveau)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2018	Oprindeligt budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Ældreområdet	734.986	728.286	734.424	730.904	727.347	723.771

Rammerne er justeret med følgende forhold:

- Oprindelig budget 2019 indeholder ikke overførsler fra 2018
- Kommunernes Landsforenings seneste pris- og lønændringer

4. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Hvis budgettet ikke balancerer kan driftsønsker derfor vælges fra eller nye forslag til finansiering vælges til.

I afsnit 4 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives alle tre delelementer: udfordringer (afsnit 4.1), nye driftsønsker (afsnit 4.2) og forslag til finansiering af disse (afsnit 4.3).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2020	2021	2022	2023
4.1	Udfordringer	9.700	9.700	9.700	9.700
4.2	Driftsønsker	0	0	0	0
4.3	Finansiering	-9.700	-9.700	-9.700	-9.700
I alt		0	0	0	0

Definitioner

Udfordringer defineres som ændrede forhold, der vil medføre et økonomiske pres. De vil primært opstå som følge af udefra kommende påvirkninger fx demografi eller ny lovgivning uden fuld finansiering. Sekundært kan udfordringer også være utilsigtede konsekvenser af politiske beslutninger samt driftsmæssige problemer, der ikke kunne forudses.

Driftsønsker defineres som ønskværdige ændringer, som kan gennemføres, hvis det er muligt at finde finansiering. Det kan eksempelvis være serviceforbedringer eller kvalitetsforbedringer.

Det gælder som princip, at udfordringer skal håndteres før ønsker.

4.1 Udfordringer

Nedenfor beskrives de udfordringer, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
1	Det nære sundhedsvæsen	2.500	2.500	2.500	2.500	Udbygningen af det nære sundhedsvæsen har de sidste år vist et stigende behov for sygeplejeydelser og sygeplejeartikler	
2	Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen	7.200	7.200	7.200	7.200	Som resultat af opdelingen af social- og sundhedsassistent og hjælperuddannelsen i 2017 stiger udgifterne til elever i Viborg Kommune. Dette har fuldt gennemslag fra 2019 og er en varig udfordring.	
Afløst drift af anlægsprojekter		-	-	-	-		
Udfordringer i alt		9.700	9.700	9.700	9.700		

* Alle nye tal siden sidste udvalgs møde er farvemarkeret

Politikområde Ældreområdet

AD 1) **Det nære sundhedsvæsen**

Udbygningen af det nære sundhedsvæsen har de sidste år vist et stigende forbrug af sygeplejeydelser/-artikler (som ikke skyldes demografi), samt udvidelse af antal borger der plejes og behandles i eget hjem fremfor på sygehus. Et eksempel på stigende forbrug af ydelser er, at andelen af sygeplejeydelser er vokset med 18,6% (nationalt) fra 2010 til 2017. Det vil sige, at de borgere, der modtager sygeplejeydelser i dag, modtager flere ydelser end i 2010. Udviklingen af det nære sundhedsvæsen stiller større krav til kompetencer, bemanning over døgnet samt en stigende kompleksitet med øget behov for koordinering.

Omsorgsområdets hjemmepleje og hverdagsrehabilitering løser i dag mange forskelligartede opgaver i regi af det nære sundhedsvæsen. Det skyldes, at flere og flere opgaver løses af kommunale medarbejdere frem for hos praktiserende læger og på hospitaler.

I 2018 blev 14,92% af alle opgaver på Omsorgsområdet løst for borgere under 65 år i form af ydelser som sygepleje, personlig pleje, praktisk hjælp og træning. Målgruppen af borgere under 65 år er karakteriseret ved at have komplekse forløb, der nødvendiggør øget

behov for koordination omkring borgeren. Udover de borgernære ydelser medfører den store mængde opgaver for borgere under 65 år et øget forbrug af sygeplejeartikler samt hjælpemidler på det samlede Omsorgsområde.

AD 2) **Opdeling af Social- Sundhedsuddannelsen i 2017 giver øgede udgifter til elever med helårseffekt fra 2019.**

Social – og sundhedsuddannelsen blev pr 1. januar 2017 opdelt i to uddannelsesspor – en for social- og sundhedshjælpere og en for social – og sundhedsassistenter. Det betyder, at man nu allerede inden uddannelsesstart skal vælge, om man vil være hjælper eller assistent. Tidligere begyndte man i samme uddannelsesspor, hvorefter man efter 14 måneder blev hjælper og derefter kunne vælge at stoppe, hvis man ikke ville videreuddanne sig til assistent. Opdelingen af uddannelsen medfører en udgift i kommunerne på grund af at flere vælger at uddanne sig til assistent samtidig med, at der er længere praktikperioder for assistenter og en række øvrige forhold.

I alt er der en udfordring på kr. 7,2 mio. kr. Udfordringen er varig og har først helårseffekt i 2019. Der ses i dag både frafald og ledige pladser på social- og sundhedshjælperuddannelsen, hvilket er en generel udfordring i hele landet. Hvis Viborg Kommune lykkes med at fastholde og rekruttere hjælperelever svarende til den nuværende dimensionering på 36 nye hjælperelever om året, vil den økonomiske udfordring på 7,2 mio. kr. stige yderligere. Flere vælger at gå direkte i gang med en assistentuddannelse, og Viborg optager 58 assistentelever om året.

Som følge af den nye landsdækkende praktikaftale overtager kommunerne ansættelsesansvaret for alle social – og sundhedsassistentelever fra 2020. I dag ansætter kommunerne 70% og regionerne 30%. Det betyder øgede udgifter til løn, administration og praktikvejledere. I kommunerne får eleverne, jf. den sidste overenskomst, ca. 2000 kr. mere i løn om måneden. Det afventes, hvorledes kommunerne kompenseres i forhold til denne nye opgave, som starter 1. januar 2020. Denne udgift er ikke indregnet i de 7,2 millioner, som kom i forbindelse med den uddannelsesaftalen i 2017.

Derudover blev der ved seneste overenskomst kun kompenseret delvist for den lønstigning, der blev tildelt elever. For Viborg kommune betyder det, at ca. 1 million kr. til dækning af lønstigningen ikke er finansieret i det eksisterende budget.

4.2 Driftsønsker

Nedenfor beskrives udvalgets driftsønsker, dvs. nye initiativer/tiltag, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Driftsønsker i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Driftsønske	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
							-
Driftsønsker i alt		0	0	0	0		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Ældreområdet

AD ?) **Overskrift**

.....

AD ?) **Overskrift**

.....

4.3 Financiering

Nedenfor beskrives de finansieringsforslag, som skal finansiere udvalgets udfordringer og driftsønsker.

Nr.	Finansiering	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
1	Det nære sundhedsvæsen	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	Finansiering sker ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis.	30.4.19
2	Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen	-7.200	-7.200	-7.200	-7.200	Finansiering sker ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis.	30.4.19
Finansiering i alt							
		-9700	-9700	-9700	-9700		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde Ældreområder

- AD 1) **Det nære sundhedsvæsen**
Finansiering sker ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis.
- AD 2) **Opdeling af social- og sundhedsuddannelsen**
Finansiering sker ved omprioriteringer inden for rammen, såfremt der ikke kan tilføres midler på anden vis.

5. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet

Der redegøres nedenfor for de væsentligste budgetforudsætninger.

5.1 Aktiviteter

Aktivitetstal

Aktivitet	Regnskab 2018	Budget 2019	*Budget 2020
Kommunal hjemmepleje:			
Personlig pleje - timer			
Praktisk hjælp - timer			
Personlig pleje - brugere			
Praktisk hjælp - brugere			
Privat hjemmepleje:			
Personlig pleje - timer			
Praktisk hjælp - timer			
Personlig pleje - brugere			
Praktisk hjælp - brugere			
Sygeplejen:			
**Sygeplejeydelser - timer			

5.2 Øvrige budgetforudsætninger

Ressourcetildelingsmodeller

Under Omsorgsområdet er der tildelingsmodeller (BUM-modellen), som bruges i hjemmeplejen og på plejecentrene.

Takster

Der beregnes takster på mad til hjemmeboende, beboer på plejecentre, caféer og dagcenter.

Demografi

Afventer den sidste nye befolkningsprognose.

6. Forslag til anlægsbudget

6.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realistisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer. Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på [dette link](#).

Anlægsbasisbudget (i 1.000 kr. og 2020-prisniveau)''

Nr.	Anlægsprojekt	VEDTAGET BUDGET					BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER					
		2020	2021	2022	2023	I alt	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
1	Renovering og ombygning af Sjørup Ældrecenter (servicearealer)	-	-	-	-	-1.224	-	-	-	-	-	-1.224
2	Omdannelse til levebo-miljø på plejecenter Kildehaven	1.224	-	-	-	1.224	1.224	-	-	-	-	1.224
3	Nyt plejecenter i Skals (anlægssum servicearealer)	3.661	-	-	-	3.661	3.661	-	-	-	-	3.661
		208	208	24.934	-	25.350		208	208	24.934	-	25.350
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	2.448	-	-2.448	-	-	-	2.448	-	-2.448
4	Renovering/udbygning af plejecentre	3.900	3.900	3.900	3.900	15.600	3.900	3.900	3.900	3.900	-	15.600
5	Renovering af Sjørup Ældrecenter	3.533	-	-	-	3.533	3.533	-	-	-	-	3.533
Anlægsbudget i alt		10.078	4.108	26.386	3.900	44.472	9.870	4.108	4.108	26.386	0	44.472
Nettoændring til anlægsbudget i alt							-208	0	22.278	22.486	0	0

* Foreløbigt anlægsbasisbudget ud fra en aktuel gennemgang af tidsforløbet i anlægsprojekterne

Nedenfor ses en kort forklaring af større tekniske ændringer:

AD 3) Nyt plejecenter i Skals

Ældre- og Aktivitetsudvalget besluttede på sit møde den 30. marts 2019, at det afsatte beløb til Skals Plejecenter udskydes et år med henvisning til den eksisterende dækningsgrad.

AD ?) Projekt navn

Tekst

6.2 Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses udvalgets forslag til nye anlægsønsker inkl. forslag til finansiering af disse. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
Nye ønsker								
Finansiering								

6.3 Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægsønsker og afledt drift af eksisterende projekter.

De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
1.	Nyt plejecenter i Skals							
Afledt drift i alt		0	0	0	0	0		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD 1) Nyt plejecenter i Skals

Driftsbudgettet til projekt "Nyt plejecenter i Skals" beregnes, når det konkrete projekt kendes.